

MENORA

2023 NR 3(13)

MENORA

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI CULTURĂ EVREIASCĂ

Revista **MENORA** familiarizează cititorul cu crâmpete din viața personalităților notorii de origine evreiască: scriitori, actori, savanți, dar și cu alte evenimente din cultura și tradiția poporului evreu.

Numărul de față al revistei este dedicat
bibliografei

SARA ȘPITALNIK

CUPRINS:

REPERE BIOGRAFICE p. 2

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂp. 4

APRECIERI p. 5

*Responsabil de ediție -
Anna Bațmanova, directorul Bibliotecii
evreiești "I. Mangher".*

Alcătuitor - Angela Borș, șef serviciu.

REPERE BIOGRAFICE:

SARA ȘPITALNIK – bibliotecar-bibliograf, autoare a peste 140 de bibliografii și articole. A primit în repetate rânduri titlul de „Bibliotecarul anului”, iar lucrările ei au fost distinse cu premiile „Cea mai bună bibliografie a anului”.

- **6 septembrie 1928.** Se naște într-o familie de intelectuali din Chișinău. Tatăl, Solomon Molceanski a fost contabil. În timpul liber dădea lecții de ebraică. Mama, Beila (născută Orentliher) casnică, toată viața a fost pasionată de literatura rusă. În familie se vorbea în idiș, română și rusă. A învățat să citească de la vârsta de trei ani.
- **1934.** Merge la studii în școala primară românească.
- **1938-1940.** Studiază la liceul de fete Regina Maria, unde face cunoștință cu Lota Berihman, viitoarea compozitoare Zlata Tcaci.
- **1941-1945.** În anii Războiului se află cu familia în evacuare în orașul Buhara, Uzbekistan. Aici Sara învață la școala medie și lucrează în calitate de contabil și statistician medical. Tot timpul liber și-l petrece în sala de lectură a bibliotecii.
- **1946.** După revenirea familiei la Chișinău, absolvă liceul cu medalie de argint.
- **1946-1951.** Studiază la secția limbii franceze a facultății de litere a universității din Cernăuți.
- **1951.** Se căsătorește cu Moisei Șpitalnik.
- **1951-1956.** Este profesoară de limba franceză în or. Florești. Tot aici face traduceri și scrie texte pentru un ziar raional.
- **1956.** Împreună cu soțul revine la Chișinău.

- **1956-1987.** Activează în calitate de biliograf la biblioteca Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (astăzi Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova).
- **1991.** Începe activitatea la biblioteca ”Ițic Mangher”, filiala Bibliotecii Municipale ”B. P. Hasdeu”. Aici este autoarea proiectului ”Nume”; colectează și prelucrează materiale despre contribuția evreilor la știința, cultura și arta Moldovei. În cadrul aceluiași proiect, ține prelegeri la universitatea culturală de pe lângă Comitetul American Unit de Distribuire (Joint), în centre de caritate, ”case calde” etc. Din anul 1996 și până în 2011, întocmește Calendarul „Evreii în cultura și istoria lumii”. Este membru al colegiului de redacție al revistei „Oamenii cărții în lumea cărților” (Centrul comunitar evreiesc din Sankt Petersburg). Este participant activ al Centrului idiș și clubul iubitorilor de limba idiș „Mame Loșn” (Limba mamei). Participă la emisiunile TV ”Pe strada evreiască”, scrie articole în presă, este autoare a cca 40 de bibliografii și biobibliografii.
În repetate rânduri i se oferă titlul „Bibliotecarul anului”.
Lucrările ei sunt distinse cu premiul „Bibliografia anului”.
- **2010.** Își încheie activitatea profesională la vârsta de 82 ani
- **Sara Șpitalnik s-a stins la 19 decembrie 2013.**

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- **Evreii în literatura, arta și știința Moldovei** : Îndreptar / ВМ В.Р.Насдеу, В-ка евр. I.Мангер; alc. S. Șpitalnic – Chișinău : S. n., 1994. – 382 p.
- **Еврейский Кишинёв: Путеводитель** / Евр. б-ка им. И. Мангера; сост. : С. Шпитальник. – Кишинёв : Б. и., 1995. –15 с . : ил. – Библиогр. : С.1.
- **Золотая пава. Ицик Мангер (1901-1969)** : Биография. Список произведений литературы о нём в фондах Евр. б-ки им. И. Мангера / Сост. С. Шпитальник – Кишинёв : Б. и., 1995. –10 с. : ил.
- **Памятные даты еврейской культуры и истории** / Муницип. б-ка им. Б.П. Хашдеу, Ассоциация еврейск. б-к СНГ, Евр. б-ка им. И. Мангера, Американ. Еврейск. Распределит. Комитет Джойнт; сост. : С. Шпитальник. – Кишинёв : Б. и., 1997. – 54 с.
- **Еврейская Пушкиниана**: [метод.-библиогр. материал к 200-летию поэта] / Муницип. б-ка им. Б.П. Хашдеу, Евр. б-ка им. И. Мангера; сост. С. Шпитальник. – Кишинёв: Б. и., 1999. – 30 с.
- **Евреи Молдовы. Деятельность евреев в культуре, науке, экономике Молдовы в XX веке** : Справ. / Муницип. б-ка им. Б.П. Хашдеу, Евр. б-ка им. И. Мангера; сост. : С. Шпитальник. – Кишинёв : Б. и., 2000. – 311 с.
- **Ихил Шрайбман: Биобиблиогр** / Евр. общин. культур. Центр, / Евр. б-ка им. И. Мангера; сост. С.Шпитальник. – 2-е изд., испр. и доп. – Кишинёв: Б.и., 2000. – 52 с.: ил.
- **Отдельные страницы еврейской истории в художественной литературе: Библиогр. Обзор** / сост. : С. Шпитальник. – Кишинёв : Б.и., 2000. – 41 с. – Библиогр. : С. 41.
- **Ицик Мангер. К 100-летию со дня рождения** : [биобиблиогр.] / Евр. б-ка им. И. Мангера, JDC Joint; сост. С. Шпитальник. – Кишинёв: Б.и., 2001. – 20 с. : ил.
- **Бессарабский стиль: Материалы о жизни и творчестве бессарабцев, писавших на идише** / Муницип. б-ка им. Б.П. Хашдеу, Евр. б-ка им. И. Мангера; сост. : С. Шпитальник. – Кишинёв, 2005. – 80 с. : ил.
- **Евреи в мировой культуре и истории. Памятные даты** / Муницип. б-ка им. Б.П. Хашдеу, Евр. б-ка им. И. Мангера; сост. : С. Шпитальник. – Кишинёв. : Б. и., 2011. – 70 с.

APRECIERI

ZINOVII STOLEAR (1924 – 2014) — muzicolog, critic muzical, publicist și profesor

”Se știe despre meritele Sarei Șpitalnik, despre studiile și cercetările ei în domeniul vieții evreiești din ținutul nostru. Toate acestea sunt deosebit de importante pentru că ea este una dintre primele care, după o jumătate de secol de tăcere, s-a îndreptat deschis către subiectul evreiesc. Este o autoritate necondiționată nu numai în evaluarea fenomenelor estetice. Un nivel etnic ridicat determină atitudinea acestuia față de oameni, față de toate manifestările sociale”.

ALEXANDR FRENKEL (n. 1961) — Istoric, publicist, traducător. Director al Centrului Comunitar Evreiesc din Sankt Petersburg.

„Calendarul Datelor memorabile” întocmit de Sara Șpitalnik a apărut pentru prima dată pe paginile revistei ”Narod Knigi v mire knig” în decembrie 1996 - atunci, în era pre-Internet, doar o persoană precum Sara Șpitalnik putea concepe și implementa un astfel de proiect - posedând o erudiție infinită și un devotament deosebit muncii sale”.

**MENORA SIMBOLIZEAZĂ AL
DOILEA TIP DE RĂSPLATĂ - O
RĂSPLATĂ SPIRITUALĂ, PENTRU
CĂ SE SPUNE: „SUFLETUL OMULUI
ESTE LAMPA DOMNULUI...”
(MICHELEY 20:27)**